

ကညီဘဉ်ကီဘဉ်ခဲကမံးတံာ်
လံာ်တၢ်ကစီၣ်ဒီးအတၢ်ဟူးတၢ်တၢ်ဂဲၤအတၢ်ဟ်ဖျါ
လါ October – ၂၀၁၅ နံၣ်

ပှၤဖးလံာ်ဖိခဲလၢာ်,

တလါအံၤ ကီၢ်လၢပယုၢ်ထီၣ်တဘျီအပူၤ မူခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤ တၢ်အိၣ်ဖျါဂ့ၤထီၣ်တဲးန့ၣ်လီၤ. လၢညါစး ထီၣ် လၢ ၁၉၆၂ နံၣ်လံၤလံၤ တၢ်အၢၣ်ခဲးသ့ဝဲဘဉ်ဆဉ် တုၤယီၤ ၂၀၁၅ နံၣ် လါအီးကထိဘၢၣ် ၁၅ သီတၢ်ဆဲးလီၤစုပနီၣ် လၢတၢ်ပတုၣ်တၢ်ခး လၢကီၢ်ဒီးဘျီပူၤ Nationwide Cease-fire Agreement (NCA) ကဲထီၣ်တဲးအယီၤန့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပူၤတၢ်ဒုး (Civil War) လၢ အနံၣ် ၇၀ ယၣ်ယၣ်အတီၢ်ပူၤ ကကတၢ်ကွံာ်ဝဲအဂီၢ် မ့ၢ်တြၢအဆိကတၢ်တဘျီ လၢအီး ထီၣ်သးလီၤ. တြၢအိၣ်ဒီးဝဲအါဘျီ လၢတၢ်ကဘဉ်အီးထီၣ် တုၤ “တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်” အိၣ်ထီၣ်တဲးတစုန့ၣ်လီၤ.

ဘဉ်ဆဉ် ဒီပုၢ်ဝဲၤပှၤမၤတၢ်ဖိခဲလၢာ်သ့ၣ်သ့ၣ်, NCA အဂီၢ် ပှၤဆဲးလီၤစုပနီၣ်အိၣ်ဒုၣ်ထဲ (၈) ဖုးအယီၤ မ့ၢ်ပကိး လၢ NCA သ့လံၤခါန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲတၢ်ဆိကမိၣ်လၢပဝဲတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. ကလုာ်န့ၣ်ဖီၣ်စုကဝဲၤလၢအဂီၢ်အဘါဆူၣ်တဖၣ် အိၣ်တုၢ်ဒီးအါဖုးလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ ပကိးအိၣ်ကသ့ၣ်လၢ တၢ်ဆဲးလီၤစုပနီၣ်တဖျီတတ် (Partlywide Cease-fire Agreement PCA) ဒီးလီၤ. တၢ်ကဘဉ်ဆဲးလီၤ စုမ့ၢ်ကျါခဲလၢာ်အဂီၢ် တၢ်ဆၢကတီၢ်ကအိၣ်ဒီးဝဲတခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆဲးလီၤ မံၤခဲလၢာ် (NCA) မ့ၢ်ဝဲၤ တၢ်ပတီၢ်လၢကပိာ်ထွဲထီၣ်တဖၣ်ခဲလၢာ် တၢ်အၢၣ်လီၤမ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်မး တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ် (Peace) အိၣ်ထီၣ်ကသ့ဝဲဒုၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဒုၣ်ကယၢ်တၢ်ဆဲးလီၤစုပနီၣ်ထဲစ့ၤဖု ဘဉ်ဆဉ် ဘဉ်တၢ်တူၢ်လိာ်အိၣ် လၢ ထံကီၢ်အါဘျီန့ၣ် လီၤ. ပဝဲ KRC စုၢ်ကိး ပသးခုလၢ တၢ်ကပီၤဖိဖဲအိၣ်ထီၣ်တဲး လၢကဆုၢ်က့ၤပှၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲ လၢနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဆၢတဲာ်အ ဖိခိၣ်တဖၣ်လီၤ.

တလါအံၤစးထီၣ် လၢလါ October 14-15 ပအိၣ်ဒီးတၢ်က့ၤကဒါမ့ၢ်အိၣ်ထီၣ် Workshop ဖဲ မဲၢ်လးဒဲကဝီၤပူၤအံၤ လီၤ. Workshop ပူၤ ပှၤဟဲထီၣ်ခါၣ်စးတဖၣ် မ့ၢ်ဝဲ KRC/CC/CBO ဒီး CCEG န့ၣ်လီၤ.

KRC တၢ်ဒုးအိၣ် တၢ်က့ၤကဒါမ့ၢ်အိၣ်ထီၣ် တၢ်ကတဲာ်ကတီၢ်သးဒီး NCA အတၢ်ဆဲးလီၤမံၤအယီၤ ကမျါလၢဒဲကဝီၤတဖၣ် သူၣ်ကီၢ်သးဂီၤ လၢတၢ်ကဆုၢ်ဆူၣ်က့ၤကဒါအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ် စးထီၣ် လါ (October 26th တုၤ November 6th သီ ပဒုးအိၣ်ထီၣ် KRC တၢ်ထံၣ်လိာ်သးဒီးကမျါတဖၣ် လၢတၢ်မၤသးမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤ လၢဒဲကဝီၤအပူၤ ဒဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထံၣ်လိာ်နီၤလီၤတၢ်ကစီၣ်တဖၣ်အခါ ပအိၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်စံးဆၢသနၢၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်သံကွၢ်စံးဆၢအခါတၢ်လၢဘဉ်တၢ်သံကွၢ်အါတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ-(၁)NCAတၢ်ဂ့ၢ်,(၂)တၢ်မၤစၢၤဆီၣ်ထွဲစ့ၤလီၤအဂီၢ်ဒီးတၢ်က့ၤ ကဒါက့ၤတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်လီၤ.

တလါအံၤ ဖဲ ၂၁ သီအပူၤ Australia မိာ်သီလၢကီၢ်ကွီၣ်တဲာ်,ကီၢ်ပယီၤ ဟဲအိၣ်သကိး KRC ဒီးအူဖျၢၣ်ဒဲကဝီၤ ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ် ဒီးသံကွၢ်သံဒီးပတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်လီၤ.

တၢ်က့ၤကဒါအဂီၢ်ပအိၣ်ဒီးတၢ်ကတဲာ်ကတီၢ်ဆိပသးလီၤ. ကမျါတဖၣ်ဆိကမိၣ်ဝဲလၢ တၢ်က့ၤကဒါကဲထီၣ်လံအ ယီၤ ပကတဲာ်ကတီၢ်ပသးလီၤ. ပရၢၢ်ကျဲးစး တဲာ်န့ၢ်ပၢ်အဝဲသ့ၣ် ဒီးပစံးလၢန့ၢ်ပၢ်ဝဲအါထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကိုင်တွယ်ပိုင်ခွင့်စွဲကိစ္စ: ထံပဲလဲ NCA အိပ်ထိုင်အံ့ မှတ်တမ်းလီကျဲအဆိကတော်တဘိ လာကတု၊ ဆုတော်မုတ်တုန နှိသိး ပုၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲလၢအကီၢ်ပူၤ ကပိၣ်ထီၣ်ခဲအဂီၢ်လီၤ. တူၢ်လိာ်စွဲကိစ္စ:ပဲလဲ တၢ်က့ၤကဒါက့ၤ က မှတ်တမ်းလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ, သူးသ့ၣ်လၢကပီၤ ဒီး တၢ်အိၣ်ကၢအိၣ်ခိးအစၢ (Durable Solution) စွဲကိစ္စန့ၣ်လီၤ. ကိုင်တွယ်ထံဖိကိစ္စ,ကိုင်တွယ်ပိုင်အတၢ်သးအိၣ်တူၢ်လိာ်ပဲပုၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲတဖၣ်မှတ်တမ်းလၢအလီၤစံးဘျူးဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ဆၢဂ့ၤဆၢဝါလၢကီၢ်ကိုင်တွယ်ကအိၣ် ဒီး တၢ်မုတ်တုန, တၢ်အိၣ်ကုးအိၣ်ပုၤထီၣ်တက့ၢ်. တၢ်ဘျူး

ကညီဘၣ်ကိဘၣ်ခဲကမံးတံၢ်တလါတဘျီတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတၢ်ဟ်ဖျါ လါအီးထီၣ်ဘၣ် - ၂၀၁၅ နံၣ်

- ❖ ၁/၁၀/၂၀၁၅ - KRC နံၣ်ရွဲၣ်လဲၤထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် လၢမဲၤဟီၣ်စီၣ် ဘၣ်ဃးတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိးသးသမူန့ၣ်လီၤ. တၢ် အိၣ်ဖျိၣ်တဘျီအံၤ KnRC, ADRA, ATED တဖၣ် ဟဲထီၣ်ပဲလီၤ. တဲသကိး တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ် ဃး ဒဲကဝီၤပူၤ တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိးသးသမူ တၢ်ဖံးတၢ်မၤဒီး တၢ်ဟ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီးကိုင်တွယ် ဟီၣ်ကဝီၤ တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိးသးသမူ ဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် နှိသိး တၢ်ရဲလိာ်သး လၢတၢ်လုၢ် အိၣ်နီၢ်ခိးသးသမူတကပၤအကျဲ ကအိၣ်ထီၣ်ဆူ ကီၢ်ပယီၤ လၢပုၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲမိတဖၣ် အ ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ❖ ၁/၁၀/၂၀၁၅ - KRC နံၣ်ရွဲၣ်သယဲၤ ထီၣ် CMPP ဝံၤပဲအနံၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲ ၆ သီအနံၤ ထံၣ်လိာ်သးဒီး UNHCR ဒီး တဲသကိး တၢ်မၤသကိးခါဆူညါအဂ့ၢ် ဘၣ်ဃး ဒဲကဝီၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤ ဒီး နှိ သိး တၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂံၢ်အဘါ ကဆူၣ်ထီၣ် ဒီး တၢ်နၢ်ပၢ်လိာ်သး ကအါထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. (၇.၈.၉) သီအနံၤ ထီၣ် KKBC တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖး ဒီး ဟ့ၣ်ဂံၢ်နီၤလီၤ တၢ်က စီၣ် ဘၣ်ဃး တၢ်ကတီၢ်သးတချုး တၢ်က့ၤကဒါက့ၤအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ၁၆) သီအနံၤ တၢ်ပျါ က့ၤတၢ်မၤလီ ဖဲ မုၢ်ယုၢ် KRC ဒီး TBC တၢ်မၤသကိး ဟ့ၣ်ယုၢ်ဒီးလံာ်အုၣ်သး တကၤစုၢ် စုၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ❖ ၂/၁၀/၂၀၁၅ - ကရၢခိၣ် (၂), နံၣ်ရွဲၣ်, နံၣ်ရွဲၣ်သယဲၤ, တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိးသးသမူမူဒါခိၣ် / မူဒါခိၣ်စၢၤတ ဖၣ် ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိး ဒီး TBC တဲသကိး ၂၀၁၄ / ၂၀၁၅ နံၣ် တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိးသးသမူ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအစၢ လၢအဟဲထီၣ်တဖၣ် ဒီး ၂၀၁၆ နံၣ် လၢကဟဲထီၣ်တၢ်တိာ်ကျဲၤ ကျိၣ် စုၣ်ဂီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- ❖ ၅/၁၀/၂၀၁၅ - ကူညီသမှုအခြေခံ လဲလှယ်မေးမြန်းမှုကို ဟိန်ဒန်ဒီဗျာန် ကိုသရဏအမျိုးမျိုး ဖန်တီးပေးကူညီပေးလေ့ရှိသည်။
- ❖ ၅/၁၀/၂၀၁၅ - KRC နှင့်ချွန်လဲလှယ်ဆူနီဒီဗျာန် လဲလှယ်လုပ်အိတ်နီဒီဗျာန်သမ္မတ (VTPT) တပ်သိပ်လိပ်လုပ်အမှု နှင့်လေ့ရှိသည်။ တပ်လုပ်အမှုတစ်ခုအား ADRA ဦးစီးကိုင်တွယ်ကူညီလုပ်အိတ်နီဒီဗျာန်သမ္မတ ခံလုပ်ကို ခိုင်ခံ့တဖန်၊ ဖန်တီးကမ်းတံတဖန်၊ CBO ချစ်စားတဖန် ဟဲထိုင်ပဲဒ်နှုတ်လေ့ရှိသည်။
- ❖ ၆/၁၀/၂၀၁၅ - KRC Livelihood Coordinator မူအခြေခံ ဦး အစား လဲလှယ်သမ္မတသမ္မတကူ Livelihood တပ်လုပ်သွင်းတဖန် ဖန်တီးပေးလေ့ရှိသည်။
- ❖ ၇/၁၀/၂၀၁၅ - KRC ကရားခို (၂) ကိန်းအိတ်ဖွင့် LAC ဦး နှင့်ဖန်တီးကမ်းတံ ဖန်တီးပေးကူညီပေးလေ့ရှိသည်။ တပ်လုပ်ထိုင်လိပ်အိတ်ဖွင့် မှတ်ပုံတင်သိမ်း ကမ်းလှည့်ထိုင်ထိုင်တပ်လုပ်လိပ်လိပ် ဦး တပ်လုပ်ပေးလိပ် သး လဲလှယ်မေးမြန်းမှုအမှုနှုတ်လေ့ရှိသည်။
- ❖ ၈/၁၀/၂၀၁၅ - တပ်ကွက်ကဒါကူ KRC ကျိုင်စွဲတပ်လဲလှယ်တရား ဖဲ KRC ပဲဒ်ဒီး လဲလှယ် TBC ကျိုင်စွဲပိုမိုအခြေခံ ခိုင်ခံ့လေ့ရှိသည်။
- ❖ ၁၂/၁၀/၂၀၁၅ - KRC ဦး CMSP မေးတပ်ကွက်ကဒါကူ KRC / CMSP / LAC / Organization Assessment ဦး ကျိုင်စွဲပိုမိုတဖန်နှုတ်လေ့ရှိသည်။
- ❖ ၁၄/၁၀/၂၀၁၅ - KRC ကမ်းတံခဲလဲလှယ် ဟိတ်ဖွင့်သးဦး ဖန်တီး (၇) ဖျာန် ကမ်းတံခဲလဲလှယ် / CBO ချစ်စားတဖန် မေးတပ်အိတ်ဖွင့် တဲသကိန်းဘဉ်သး (Comprehensive Future Plan for Voluntary Return) တပ်ပုဒ်လုပ် မေးသကိန်းတပ် လဲလှယ်ကွက်ကဒါကူ တပ်ရဲတပ်ကွက် အမှု လဲလှယ်ဘဉ်ကိတ်ဘဉ်ခဲဖိတဖန် အတပ်ကွက်ကဒါကူအကူလေ့ရှိသည်။
- ❖ ၁၅/၁၀/၂၀၁၅ - KRC နှင့်ချွန် လဲလှယ်ဆူကွက်ပယိတ် (□□□□□□□□□□) လဲလှယ်ကွက်အိတ် ဆူတပ်မေး NCA တပ်ဆဲးစုပုဒ်အမှုနှုတ်လေ့ရှိသည်။

- ❖ ၁၉/၁၀/၂၀၁၅ - KRC ဦး KEAB မဟာထံလိာ်အိာ်သကိး ဘာ်ယး ၂၀၁၆ နံာ် KRC ဦး ဒဲကဝီက မံးတံာ် တာ်ယုထာ်တမာ်ရဲာ်တကဲာ်တဖာ်န့ာ်လီာ်.
- ❖ ၂၁/၁၀/၂၀၁၅ - KR ထံာ်လိာ်အိာ်သကိး ဦး အိစတြဲလယာ်မိာ်သီ, မိာ်သီလာ်ကီာ်ကွီာ်တဲာ် ဦး ကီာ်ပ ယီာ်တဖာ်န့ာ်လီာ်.
- ❖ ၂၆/၁၀/၂၀၁၅ - KRC ကမံးတံာ်ခဲလာ် နီာ်ဖးလီာ်သး ဆူ မဲာ်ရဲာ်မိာ်, မဲာ်လးအူ, မဲာ်လး, အူးဖှာ်, နိာ်ဖိ ဒဲကဝီကတဖာ် လာ်တမာ်ထံာ်လိာ် အိာ်သကိးကမုာ်အဂီာ်န့ာ်လီာ်. တာ်ရဲာ်တကဲာ်အံာ် ဘာ် တာ်မာ်အီာ် တုာ် ၃၀ /၁၀ /၂၀၁၅ အနံာ် ဝံာ်ဒဲာ် လာ် ဒဲကဝီခဲလာ်ယာ်ယာ် မ့မ့ာ်မဲာ်လး ဒဲကဝီကတဖာ်န့ာ် တာ်မာ်အီာ်ဝံာ်ထဲကဝီဒိာ်တခါမိာ်န့ာ်လီာ်.